

Čínská hra ukrajinských šachů

asiatimes.com/2023/08/chinas-game-of-ukrainian-chess

Yun Sun

August 11, 2023

Minulý víkend Saúdská Arábie hostila dvoudenní summit v Džiddě věnovaný ukončení války na Ukrajině. Zúčastnilo se téměř 40 zemí, včetně Spojených států, Indie a desítek po celé Evropě. Ale byla to přítomnost jednoho národa, který vyvolal očekávání průlomu – Číny.

Protože Čína podobnou schůzku v Kodani koncem června odmítla, mnozí její účast tentokrát interpretovali jako důkaz, že Peking je připraven hrát aktivnější roli. Zkoumání kontextu kolem summitu v Džiddě však naznačuje jinou motivaci pro zapojení Číny. Jednoduše řečeno, mír nebyl hlavním zájmem Pekingu.

Od začátku ukrajinské války v únoru 2022 se Peking vyhýbal všemu, co by ohrozilo jeho neutralitu nebo ho výslovně nutilo postavit se na stranu. Tento princip neutrality znemožnil Číně účast na červnovém jednání vzhledem k tomu, že Dánsko je členem Severoatlantické aliance.

Čtěte také: Realita vlivu Číny na Blízkém východě

Ačkoli NATO není přímo ve válce s Ruskem, jeho vojenská podpora Ukrajině dává Kremlu municí k tomu, aby si nárokovala zapojení NATO. Pro Čínu by účast na kodaňské schůzce bez ruské účasti narušila představu o objektivitě Pekingu.

Pro srovnání, Saúdská Arábie, jedna z předních středních mocností na globálním Jihu, byla z čínského pohledu přijatelnějším hostitelem.

Saúdská Arábie hlasovala pro několik rezolucí Valného shromáždění OSN odsuzujících Rusko a požadujících ukončení války. Ale také se v roce 2022 zdržela hlasování o pozastavení členství Ruska v Radě OSN pro lidská práva a obě země byly v poslední době na koordinovanější cestě ohledně těžby ropy a globálních dodávek ropy.

Tato jemnější pozice učinila z království přirozenějšího partnera pro Peking.

Ale obavy o image stranou, co je hnacím motorem zapojení Číny nyní?

Význam čínsko-saúdských vazeb

Pro začátek byla účast na summitu v Džiddě spíše o touze Číny pokračovat v oslazování vztahů se Saúdskou Arábií než o úmyslu odsoudit nebo vynutit si ruskou ruku na Ukrajině.

Čína a Saúdská Arábie mají důležitý bilaterální vztah, který je poháněn politikou, energetikou a obchodem. Čínští vůdci tedy věří, že se mohou zalíbit království tím, že podpoří diplomatické úsilí Rijádu na Ukrajině.

I když je tento výpočet špatný, účast na jednáních Čínu nic nestojí. Summit je pouze dohodou k diskusi, nikoli paktem k jednání. I kdyby bylo dosaženo konsensu mezi zúčastněnými zeměmi – nebylo – ani Saúdská Arábie ani její hosté nemohli vnutit svou vůli Rusku (které bylo z diskuse vyloučeno).

V tomto smyslu summit v Džiddě staví Saúdskou Arábii jako mírového prostředníka, ale nezpůsobuje zásadní škody na hospodářském výsledku Číny.

Pro Peking musí být oceněno jakékoli „neutrální“ úsilí o mír a stabilitu. Summit tohoto měsíce by mohl být koncipován jako jedno takové úsilí vzhledem k různorodé účasti a zastoupeným názorům. Nyní, když Čína podpořila saúdské úsilí, nebylo by překvapením, kdyby Peking požadoval reciprocitu od Rijádu za svou vlastní mírovou iniciativu.

Zadruhé, účast Číny na mírových rozhovorech byla usnadněna nedávným táním ve vztazích mezi USA a Čínou. Čínský prezident Si Ťin-pching by měl v listopadu navštívit San Francisco, což by byla jedna z jeho nejdůležitějších zahraničněpolitických aktivit roku. Obě země se snaží obnovit bilaterální vztahy před očekávanými turbulencemi v roce 2024, kdy se na Tchaj-wanu i v USA budou konat prezidentské volby.

A konečně, Peking trochu více spolupracoval se snahou Západu vytlačit Rusko kvůli jeho chování na Ukrajině. Nedávné kroky v tomto ohledu jsou nenápadné, ale jasné. V červenci Peking zavedl nová opatření na kontrolu vývozu čínských dronů, dílů a technologií, dodávek dvojího užití, které Rusko dostávalo z Číny přímo nebo prostřednictvím dceřiných společností v Íránu.

V lehce zastřené kritice Ruska Čína také naléhala na obnovení vývozu obilí z Ukrajiny poté, co Moskva vycouvala z černomořské dohody o obilí, která Ukrajině umožnila vyvážet pšenici, ječmen a další základní suroviny.

Nedávno čínská ambasáda v Rusku ve vzácném veřejném projevu nelibosti kritizovala místní úřady za špatné zacházení s čínskými občany.

Klíčovou otázkou v tom všem je, zda Čína zásadně změnila svůj postoj k válce. Odpověď je zatím ne. Žádná z akcí, které Čína v posledních měsících přijala, nezpůsobila kritické škody na válečných schopnostech Ruska ani nezpůsobila smysluplné změny ruského chování.

Ve skutečnosti vzhledem k dlouhodobé povaze americko-čínské konkurence je nepravděpodobné, že by Peking opustil Moskvu jako strategického partnera, i když je Rusko na Ukrajině oslabeno. Pro Čínu je Ukrajina – a dokonce i Saúdská Arábie – součástí velkého politického šachového zápasu, který Peking nehodlá prohrát.

Tento článek byl poskytnut společností Syndication Bureau , která je držitelem autorských práv.

Yun Sun je ředitelem programu pro Čínu a spoluředitelem programu pro východní Asii ve Stimsonově centru ve Washingtonu, DC.